

91. 99 Մ

Ա-13

ՄԱՆԿԱԿԱՆ ԹԱՏՐՈՆ

Ալեկանդր Աբելյան

Գ Ա Ճ Ա Ճ

Զուգեղան մեկ գործողութեամբ

(Փորրերի համար ներկայացնելու):

ՀԻՅԵՒՆ

ԹԻՖԼԻՍ

Տպարան «ՀԵՐՄԷՍ» Դրաֆսիկայեա փող 6.

1912

2011-09

104 ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ԱՂԲԻՐԻ-ՏԱՐԱԶԻ 104

ՄԱՆԿԱԿԱՆ ԹԵՏՐՈՆ

89/99 Մ
Կ-13

Ն

Ալեքանդր Աբելյան

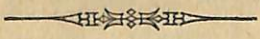
Գ Ա Ճ Ա Ճ

Չաւիշտ մէկ գործողութեամբ

1007
30972

(Փոքրերի համար ներկայացնելու):

ԹԻՖԼԻՍ
Տպարան «ՀԵՐՄԷՍ» Գրա 4
1912

ԳՈՐԾՈՂ ԱՆՉԻՆՔ

ԻՇԽԱՆ

ՄՈՒՆԵՏԻԿ

ԳԱՃԱՃ

ԴԱՐԲԻՆ ՍԱՀԱԿ

ՏԻԳՐԱՆ, սրա որդին

ԸՄԲԻՇ

Իշխանուհի, հարսնացու, նորափեսայ, պարողներ, երաժիշտներ, մականեր և թիկնապահներ:

Տ Ե Ս Ա Ր Ա Ն

Մի աափարակ, որի աջ կողմը իշխանի դղեակը, իսկ ձախ կողմը եկեղեցի: Տեղ-տեղ ծառեր: Լսում է երաժշտութեան ձայն: Բեմը երբ բացում է, աջ կողմից մի հարսանիք և գալիս և մտնում եկեղեցի, որից յետոյ ամեն ինչ լուում է. բեմի վրայ մնում են Գաճաճը՝ մի թուր ուսից կախ, և Մունետիկը՝ մի փող ուսից, մէջքի վրայ կախ:

Տ Ե Ա Ի Լ 1.

ՄՈՒՆԵՏԻԿ, ԳԱՃԱՃ, ՅԵՏՈՅ ԸՄԲԻՇ.

ԳԱՃԱՃ.—Էհ, այս հարսանիքն էլ մեզ խանգարեց: Ասում ես մեր իշխանը հիւանդ է, նա կորցրել է իրա ախորժակը, յետոյ.

ՄՈՒՆԵՏԻԿ.—Յետոյ այն՝ որ բժիշկները հրամայել են՝ նրան այնպէս զւարճացնել, որ նա ծիծաղի:

ԳԱՃԱՃ.—Ե՛ս կըծիծաղայնեմ նրան:

ՄՈՒՆԵՏԻԿ.—Խելքդ գլխիդ է, Գաճաճ. իշխանը պայման է դրել ով չը կարողանայ՝ գլուխը պէտք է կտրեն:

ԳԱՃԱՃ.—Դու կարծում ես մեր ժամանակում շատ մարդ կայ, որ գլուխները մի բանի պէտք լինի:

ՄՈՒՆԵՏԻԿ.—Ա՛յ տղայ, խելքի եկ, խեղճ ես:

ԳԱՃԱՃ.—Մունետիկ, դու բողբոջի անհոգ կաց: Անտարակոյս միայն խեղճ, կիսաքաղց տնանկի երեսին է, որ ժպիտ չէ գալիս, թէ չէ իշխանի ինչն է պակաս, որ ես նրան չըծիծաղացնեմ: Դու ասա՛ Ըմբիշին այն ամենը, ինչ ես քեզ ասել եմ, և մնացեալի մասին բնաւ մի էլ մտածիլ: Ահա, գալիս է յիմարագլուխը, դէ սկսիր, իսկ ես կը թագնւեմ այստեղ:

(Թագնւում է մի ծառի նտետում: Ըմբիշը գալիս է ձախ կողմից):

ՄՈՒՆԵՏԻԿ.—Ըմբիշ... ես իշխանի մարդկանցից եմ, և ուզում եմ քեզ մի զաղտնիք յայտնեմ:

ԸՄԲԻՇ.—Ինձ համար միևնոյն է: Ասածոյ շնորհիւ այնքան ոյժ ունեմ, որ այս մատներով երկաթ կըկտորեմ:

ՄՈՒՆԵՏԻԿ—Այդ բոլորը շատ և շատ լաւ է...
 Աստուած ոյժդ էլ աւելացնի, բայց եթէ մի փոքր
 էլ ինձ ահանջ դնես, քեզ համար շատ լաւ կըլինի:
ԸՄԲԻՇ.—Դէ, ես աւելորդ խօսքերի համար
 ոչ գլուխ ունեմ ոչ ժամանակ. սւր է իմ հակա-
 ուակորդը:

ՄՈՒՆԵՏԻԿ.—Ասեմ քեզ ճշմարիտը. աչքով
 աչք չունեմ տեսնելու այդ անարդ Գաճաճին...
ԸՄԲԻՇ.—Ես այնպէս տրորեմ նրա մէջքը,
 որ ուրախութիւնից հիանաս:

ՄՈՒՆԵՏԻԿ.—Ես վախենում եմ, չըլինի թէ
 յաղթւես նրա ձեռքին:

ԸՄԲԻՇ.—Ե՛ս, յաղթւեմ: Հա հա հա: Երևի դու
 իմ ոյժի մասին բան չես իմանում: Ահա. (Հըում
 է, Մունետիկը յետ յետ է գնում եւ մի քանի ան-
 գամ գլորում): Հիմա իմացար:

ՄՈՒՆԵՏԻԿ.—Պահ, ոյժ եմ ասում է:
ԸՄԲԻՇ.—Դէ հիմի պատմիր նրանից:

ՄՈՒՆԵՏԻԿ.—Տեսնում ես այն ընկուզենին:
 Տասներկու գոմէջ լծեցինք տեղից շարժել չըկա-
 րողացան, իսկ այն անպիտան Գաճաճը եկաւ,
 մի ձեռքով բռնեց, ոտքով կեռ աւեց և արմա-
 տից հանելով այստեղում տնկեց:

ԸՄԲԻՇ.—Ինչէր ես ասում: (Գաճաճը ու-
 րախ ուրախ տրորում է ձեռքերը):

ՄՈՒՆԵՏԻԿ.—Այո: Իսկ այն ժայռը տեսնում
 ես ընկած. առաւ անպիտանը և երբ բարձրա-
 ցրեց, ոտքերը մինչ գօտին խրեցին գետնի մէջ և
 այնպէս քցեց գլխի վրայով, որ փշրւեց ձմերուկի
 նման: Այդ փոքր կտորն է. մեծ կտորը ներքև է
 գլորւել, գիւղի կէսը կործանել:

ԸՄԲԻՇ.—(Սկսում է վախենալ): Դու սուտ
 չես ասում: (Գաճաճը փորը ընծում է):

ՄՈՒՆԵՏԻԿ.—Չէ, սուրբ Բարթողիմէոսը
 վկայ: Քեզ ի՞նչ պատահեց:

ԸՄԲԻՇ.—Իհարկ է ոչինչ: Շատ ցաւում եմ...
 որ այսօր չեմ կարող նրան մի լաւ զլորել գե-
 տին... Ի՞նչ է նրա անունը:

ՄՈՒՆԵՏԻԿ.—Ինքը իրան Տորք-Անգեղ է
 կոչում:

ԸՄԲԻՇ.—Սա Հայաստանի ամենաուժեղ մար-
 դու անունն է... Բայց նա վաղուց է մեռած...

ՄՈՒՆԵՏԻԿ.—Սատանան գիտէ. նա քո կէսի
 կէսն էլ չըկայ. և բաւական է որ դու փչես և նա
 մկան ծակը կը մտնի: Մակայն գլխաւորն այն է,
 որ նա հմարդ ունի:

ԸՄԲԻՇ.—Հմայք: Բանը այդ է, որ ես այսօր
 չեմ կարող... (Գաճաճը ընրանը մեծ քացած խըն-
 դում է):

ՄՈՒՆԵՏԻԿ.—Երևի հիւանդ ես:
ԸՄԲԻՇ.—Այո... Ի՞նչ պէտք է անես... ցաւը
 մարդունն է, մարդը ցաւինը:

ՄՈՒՆԵՏԻԿ.—Ուզում էր մէջքը տար պատին,
 եկեղեցին կործանէր, բայց չըթողին:

ԸՄԲԻՇ.—Ա՛, հիմա հասկացայ: Մարդ արա-
 րածը նրան չի կարող յաղթել... Ուրեմն մնաս
 բարով: Ասա իշխանին, որ ես դեբրի հետ գործ
 չունեմ...
ՄՈՒՆԵՏԻԿ.—Բայց ես քեզ բան ասացի:
ԸՄԲԻՇ.—Էլ ի՞նչ բան: Շուտ արա:
ՄՈՒՆԵՏԻԿ.—Սպասիր: Ի՞նչ կըտաս ինձ,
 եթէ քեզ օգնեմ:
ԸՄԲԻՇ.—Ա... թէ կարողանայիր, իշխանից
 ստանալիք ընծայի կէսը քեզ կըտայի:
ՄՈՒՆԵՏԻԿ.—Ուրեմն ուրախ կաց: Ես նրա
 հմայքը գողացել եմ: Նա ոչինչ չըգիտէ:
ԸՄԲԻՇ.—(Ուրախ) Ո՛ւր է, որտեղ է...
 ցոյց տուր ինձ:
ՄՈՒՆԵՏԻԿ.—Խօսք տուր, որ ոչոքի ոչինչ
 չես ասի:
ԸՄԲԻՇ.—Չեմ ասի, չեմ ասի... Երգում եմ
 վահագնի թիկունքով:
ՄՈՒՆԵՏԻԿ.—Դէ, ուրեմն գնա տեղդ, միա-
 միտ կաց: (Ըմբիշը գնում է ձախ):
 Գ.Ա.Ճ.Ա.Ճ. — Հա հա հա. շնորհակալ եմ, Մունե-
 տիկ: Ընծայի կէսը ինձնից կըստանաս: Ես այն-
 պէս յաղթեմ նրան, որ կըտեսնես: Դէ գնա յայտնիր
 իշխանին, որ ես ընդունում եմ նրա պայմանը:
 (Մունետիկը գնում է դղեակի դռնով. աջ կող-
 մից գալիս է Տիգրանը՝ մէջքին ընդ, ձեռնա-
 փայտով):

ՄՈՒՆԵՏԻԿ.—Սատանան գիտէ. նա քո կէսի
 կէսն էլ չըկայ. և բաւական է որ դու փչես և նա
 մկան ծակը կը մտնի: Մակայն գլխաւորն այն է,
 որ նա հմարդ ունի:

ԸՄԲԻՇ.—Հմայք: Բանը այդ է, որ ես այսօր
 չեմ կարող... (Գաճաճը ընրանը մեծ քացած խըն-
 դում է):

ՄՈՒՆԵՏԻԿ.—Երևի հիւանդ ես:
ԸՄԲԻՇ.—Այո... Ի՞նչ պէտք է անես... ցաւը
 մարդունն է, մարդը ցաւինը:

ՄՈՒՆԵՏԻԿ.—Ուզում էր մէջքը տար պատին,
 եկեղեցին կործանէր, բայց չըթողին:

ԸՄԲԻՇ.—Ա՛, հիմա հասկացայ: Մարդ արա-
 րածը նրան չի կարող յաղթել... Ուրեմն մնաս
 բարով: Ասա իշխանին, որ ես դեբրի հետ գործ
 չունեմ...
ՄՈՒՆԵՏԻԿ.—Բայց ես քեզ բան ասացի:
ԸՄԲԻՇ.—Էլ ի՞նչ բան: Շուտ արա:
ՄՈՒՆԵՏԻԿ.—Սպասիր: Ի՞նչ կըտաս ինձ,
 եթէ քեզ օգնեմ:
ԸՄԲԻՇ.—Ա... թէ կարողանայիր, իշխանից
 ստանալիք ընծայի կէսը քեզ կըտայի:
ՄՈՒՆԵՏԻԿ.—Ուրեմն ուրախ կաց: Ես նրա
 հմայքը գողացել եմ: Նա ոչինչ չըգիտէ:
ԸՄԲԻՇ.—(Ուրախ) Ո՛ւր է, որտեղ է...
 ցոյց տուր ինձ:
ՄՈՒՆԵՏԻԿ.—Խօսք տուր, որ ոչոքի ոչինչ
 չես ասի:
ԸՄԲԻՇ.—Չեմ ասի, չեմ ասի... Երգում եմ
 վահագնի թիկունքով:
ՄՈՒՆԵՏԻԿ.—Դէ, ուրեմն գնա տեղդ, միա-
 միտ կաց: (Ըմբիշը գնում է ձախ):
 Գ.Ա.Ճ.Ա.Ճ. — Հա հա հա. շնորհակալ եմ, Մունե-
 տիկ: Ընծայի կէսը ինձնից կըստանաս: Ես այն-
 պէս յաղթեմ նրան, որ կըտեսնես: Դէ գնա յայտնիր
 իշխանին, որ ես ընդունում եմ նրա պայմանը:
 (Մունետիկը գնում է դղեակի դռնով. աջ կող-
 մից գալիս է Տիգրանը՝ մէջքին ընդ, ձեռնա-
 փայտով):

ՄՈՒՆԵՏԻԿ.—Սատանան գիտէ. նա քո կէսի
 կէսն էլ չըկայ. և բաւական է որ դու փչես և նա
 մկան ծակը կը մտնի: Մակայն գլխաւորն այն է,
 որ նա հմարդ ունի:

ԸՄԲԻՇ.—Հմայք: Բանը այդ է, որ ես այսօր
 չեմ կարող... (Գաճաճը ընրանը մեծ քացած խըն-
 դում է):

ՄՈՒՆԵՏԻԿ.—Երևի հիւանդ ես:
ԸՄԲԻՇ.—Այո... Ի՞նչ պէտք է անես... ցաւը
 մարդունն է, մարդը ցաւինը:

ՄՈՒՆԵՏԻԿ.—Ուզում էր մէջքը տար պատին,
 եկեղեցին կործանէր, բայց չըթողին:

ԸՄԲԻՇ.—Ա՛, հիմա հասկացայ: Մարդ արա-
 րածը նրան չի կարող յաղթել... Ուրեմն մնաս
 բարով: Ասա իշխանին, որ ես դեբրի հետ գործ
 չունեմ...
ՄՈՒՆԵՏԻԿ.—Բայց ես քեզ բան ասացի:
ԸՄԲԻՇ.—Էլ ի՞նչ բան: Շուտ արա:
ՄՈՒՆԵՏԻԿ.—Սպասիր: Ի՞նչ կըտաս ինձ,
 եթէ քեզ օգնեմ:
ԸՄԲԻՇ.—Ա... թէ կարողանայիր, իշխանից
 ստանալիք ընծայի կէսը քեզ կըտայի:
ՄՈՒՆԵՏԻԿ.—Ուրեմն ուրախ կաց: Ես նրա
 հմայքը գողացել եմ: Նա ոչինչ չըգիտէ:
ԸՄԲԻՇ.—(Ուրախ) Ո՛ւր է, որտեղ է...
 ցոյց տուր ինձ:
ՄՈՒՆԵՏԻԿ.—Խօսք տուր, որ ոչոքի ոչինչ
 չես ասի:
ԸՄԲԻՇ.—Չեմ ասի, չեմ ասի... Երգում եմ
 վահագնի թիկունքով:
ՄՈՒՆԵՏԻԿ.—Դէ, ուրեմն գնա տեղդ, միա-
 միտ կաց: (Ըմբիշը գնում է ձախ):
 Գ.Ա.Ճ.Ա.Ճ. — Հա հա հա. շնորհակալ եմ, Մունե-
 տիկ: Ընծայի կէսը ինձնից կըստանաս: Ես այն-
 պէս յաղթեմ նրան, որ կըտեսնես: Դէ գնա յայտնիր
 իշխանին, որ ես ընդունում եմ նրա պայմանը:
 (Մունետիկը գնում է դղեակի դռնով. աջ կող-
 մից գալիս է Տիգրանը՝ մէջքին ընդ, ձեռնա-
 փայտով):

ՄՈՒՆԵՏԻԿ.—Սատանան գիտէ. նա քո կէսի
 կէսն էլ չըկայ. և բաւական է որ դու փչես և նա
 մկան ծակը կը մտնի: Մակայն գլխաւորն այն է,
 որ նա հմարդ ունի:

ԸՄԲԻՇ.—Հմայք: Բանը այդ է, որ ես այսօր
 չեմ կարող... (Գաճաճը ընրանը մեծ քացած խըն-
 դում է):

ՄՈՒՆԵՏԻԿ.—Երևի հիւանդ ես:
ԸՄԲԻՇ.—Այո... Ի՞նչ պէտք է անես... ցաւը
 մարդունն է, մարդը ցաւինը:

ՄՈՒՆԵՏԻԿ.—Ուզում էր մէջքը տար պատին,
 եկեղեցին կործանէր, բայց չըթողին:

ԸՄԲԻՇ.—Ա՛, հիմա հասկացայ: Մարդ արա-
 րածը նրան չի կարող յաղթել... Ուրեմն մնաս
 բարով: Ասա իշխանին, որ ես դեբրի հետ գործ
 չունեմ...
ՄՈՒՆԵՏԻԿ.—Բայց ես քեզ բան ասացի:
ԸՄԲԻՇ.—Էլ ի՞նչ բան: Շուտ արա:
ՄՈՒՆԵՏԻԿ.—Սպասիր: Ի՞նչ կըտաս ինձ,
 եթէ քեզ օգնեմ:
ԸՄԲԻՇ.—Ա... թէ կարողանայիր, իշխանից
 ստանալիք ընծայի կէսը քեզ կըտայի:
ՄՈՒՆԵՏԻԿ.—Ուրեմն ուրախ կաց: Ես նրա
 հմայքը գողացել եմ: Նա ոչինչ չըգիտէ:
ԸՄԲԻՇ.—(Ուրախ) Ո՛ւր է, որտեղ է...
 ցոյց տուր ինձ:
ՄՈՒՆԵՏԻԿ.—Խօսք տուր, որ ոչոքի ոչինչ
 չես ասի:
ԸՄԲԻՇ.—Չեմ ասի, չեմ ասի... Երգում եմ
 վահագնի թիկունքով:
ՄՈՒՆԵՏԻԿ.—Դէ, ուրեմն գնա տեղդ, միա-
 միտ կաց: (Ըմբիշը գնում է ձախ):
 Գ.Ա.Ճ.Ա.Ճ. — Հա հա հա. շնորհակալ եմ, Մունե-
 տիկ: Ընծայի կէսը ինձնից կըստանաս: Ես այն-
 պէս յաղթեմ նրան, որ կըտեսնես: Դէ գնա յայտնիր
 իշխանին, որ ես ընդունում եմ նրա պայմանը:
 (Մունետիկը գնում է դղեակի դռնով. աջ կող-
 մից գալիս է Տիգրանը՝ մէջքին ընդ, ձեռնա-
 փայտով):

ՄՈՒՆԵՏԻԿ.—Սատանան գիտէ. նա քո կէսի
 կէսն էլ չըկայ. և բաւական է որ դու փչես և նա
 մկան ծակը կը մտնի: Մակայն գլխաւորն այն է,
 որ նա հմարդ ունի:

ԸՄԲԻՇ.—Հմայք: Բանը այդ է, որ ես այսօր
 չեմ կարող... (Գաճաճը ընրանը մեծ քացած խըն-
 դում է):

ՄՈՒՆԵՏԻԿ.—Երևի հիւանդ ես:
ԸՄԲԻՇ.—Այո... Ի՞նչ պէտք է անես... ցաւը
 մարդունն է, մարդը ցաւինը:

ՄՈՒՆԵՏԻԿ.—Ուզում էր մէջքը տար պատին,
 եկեղեցին կործանէր, բայց չըթողին:

ԸՄԲԻՇ.—Ա՛, հիմա հասկացայ: Մարդ արա-
 րածը նրան չի կարող յաղթել... Ուրեմն մնաս
 բարով: Ասա իշխանին, որ ես դեբրի հետ գործ
 չունեմ...
ՄՈՒՆԵՏԻԿ.—Բայց ես քեզ բան ասացի:
ԸՄԲԻՇ.—Էլ ի՞նչ բան: Շուտ արա:
ՄՈՒՆԵՏԻԿ.—Սպասիր: Ի՞նչ կըտաս ինձ,
 եթէ քեզ օգնեմ:
ԸՄԲԻՇ.—Ա... թէ կարողանայիր, իշխանից
 ստանալիք ընծայի կէսը քեզ կըտայի:
ՄՈՒՆԵՏԻԿ.—Ուրեմն ուրախ կաց: Ես նրա
 հմայքը գողացել եմ: Նա ոչինչ չըգիտէ:
ԸՄԲԻՇ.—(Ուրախ) Ո՛ւր է, որտեղ է...
 ցոյց տուր ինձ:
ՄՈՒՆԵՏԻԿ.—Խօսք տուր, որ ոչոքի ոչինչ
 չես ասի:
ԸՄԲԻՇ.—Չեմ ասի, չեմ ասի... Երգում եմ
 վահագնի թիկունքով:
ՄՈՒՆԵՏԻԿ.—Դէ, ուրեմն գնա տեղդ, միա-
 միտ կաց: (Ըմբիշը գնում է ձախ):
 Գ.Ա.Ճ.Ա.Ճ. — Հա հա հա. շնորհակալ եմ, Մունե-
 տիկ: Ընծայի կէսը ինձնից կըստանաս: Ես այն-
 պէս յաղթեմ նրան, որ կըտեսնես: Դէ գնա յայտնիր
 իշխանին, որ ես ընդունում եմ նրա պայմանը:
 (Մունետիկը գնում է դղեակի դռնով. աջ կող-
 մից գալիս է Տիգրանը՝ մէջքին ընդ, ձեռնա-
 փայտով):

Տ Ե Ս Ի Լ 2

ԳԱՃԱՃ և ՏԻԳՐԱՆ

ԳԱՃԱՃ.—(Յարձակում է նրա վրայ) Ա. աւագակ: Կաց:

ՏԻԳՐԱՆ.—Բայց ես որտեղի աւագակն եմ:

ԳԱՃԱՃ.—Ի՞նչ ես ուզում խաբել: Մուշտի կըխփեմ կուշտի կընկնես:

ՏԻԳՐԱՆ.—Փայտովս կըզարկեմ, գանգը կըջարդեմ... ինձ զարբին Սահակի որդի կասեն:

ԳԱՃԱՃ.—Ինչպէս, դու ինձ վրայ փռփռ ես բարձրացնում. դու չե՞ս ուզում հնազանդել թագաւորական այս նշանին (Յոյց է տալիս ինչոր դրամ):

ՏԻԳՐԱՆ.—Կորանք: Ուրեմն դու մի ոստիկան ես:

ԳԱՃԱՃ.—Եւ այն էլ ինչպէ՞սը. ամենամեծերից: Խոստովանիր ճշմարիտը, որտեղից ես թըռցրել այս բեռը:

ՏԻԳՐԱՆ.—Բայց սա ճամբի պաշար է, պարոն ոստիկան:

ԳԱՃԱՃ.—Սուտ է. դու փախստական ես. օրէնքի անունով ես կալանաւորում եմ քեզ: (Կապոտում է նրան):

ՏԻԳՐԱՆ.—Տէր Ասուած, ո՞ր մեղքիս համար գցեցիր ինձ այս թալակի մէջ:

ԳԱՃԱՃ.—Մի պղնձի կտորով տեսար ինչպէս խաբեց գլուխդ խորամանկ Գաճաճը:

ՏԻԳՐԱՆ.—Ա՛... այդ դ՞ու ես եղել: Հիմա հաւատում եմ այն բոլորին, ինչոր ամենքը պատմում են քո մասին: Բարի Գաճաճ, տո՛ւր ինձ ազատութիւն:

ԳԱՃԱՃ.—Ի՞նչ ես ասում: Սրանով ես պէտք է խաբեմ իշխանին, որ աստիճանս մեծացնի: «Ազատութիւն»: Հը՛մ: Քո ինչի՞ն է պէտք ազատութիւնը:

Դու հօ թոչուն չե՞ս: Դու մարդ ես. իսկ մարդու ինչի՞ն է պէտք ազատութիւնը:

ՏԻԳՐԱՆ.—Ոտքս կտորէր. ինչո՞ւ ես եկայ այս կողմով:

ԳԱՃԱՃ.—Լաւ, լաւ: Էլ մի լաց լինիլ: Լսիր. ես քեզ ազատութիւն կը տամ, միայն թէ խօսք տո՛ւր, որ իշխանի մօտ սուտս չես հանիլ:

ՏԻԳՐԱՆ.—Ինչ կուզես արա՛, միայն թէ ինձ ազատութիւն տուր: (Փողեր): Այդ ի՞նչ է:

ԳԱՃԱՃ.—Այդ նշան է, որ իշխանը գալիս է: Դու գիտե՞ս. նա մի փոքր ծանր է լսում: Դէ եկաւ. լեզուդ կուլ տո՛ւր:

(Դղեակից մտաւ իշխանը իշխանունու շքախմբի հետ):

Տ Ե Ս Ի Լ 3.

ԳԱՃԱՃ, ՏԻԳՐԱՆ, ԻՇԽԱՆ և ՇՔԱՆՈՒՄԲ

ԻՇԽԱՆ.—Ա՛, դ՞ու ես. տեսնե՞ք, տեսնե՞ք:

ԳԱՃԱՃ.—(Թուրը մերկացրած ընկեց առաջին): Ողջոյն քեզ, ով մեր իշխան իմաստուն:

ԻՇԽԱՆ.—(Լաւ շըլսելով). Տո՛ւն: Ի՞նչ տուն: (Չուրը ականջին դնելով):

ԳԱՃԱՃ.—(Պինդ) Ես ասում եմ իմաստուն:

ԻՇԽԱՆ.—Ա՛: Հասկացայ: Պատրաստել էք ինձ համար մի զւարճութիւն:

ԳԱՃԱՃ.—Շատ բան կը տեսնէք և կուշտ կը ծիծաղէք.

ԻՇԽԱՆ.—Ղեկ: Ի՞նչ դեկ:

ԳԱՃԱՃ.—(Պինդ) Կըծիծաղէք:

ԻՇԽԱՆ.—Ա՛: Հասկացայ: Ո՞վ է այդ կալանաւորը:

ԳԱՃԱՃ.—Յայտնի աւագակապետ, որ ձեր իշխանութեան կէսը աւերել է:

ԻՇԽԱՆ.—Տան կէսը էրե՞լ է:

ԳԱՃԱՃ.—Այո, ձեր իշխանութեան կէսը էրել է, աւերել է և կերել է: Շատ զէջն է:

ԻՇԽԱՆ.—Է՞ջն է:

ԳԱՃԱՃ.—Այո, էջն է և անպիտանն է:

ԻՇԽԱՆ.—Տանն է, ո՞վ է տանը:

ԳԱՃԱՃ.—(Պինդ) Շատ անպիտանն է:

ԻՇԽԱՆ.—Ա՛: Հասկացայ: Բայց քանի՞ գլուխ ունի այդ անպիտանը:

ԳԱՃԱՃ.—Ինչքան որ անուններ, —քառասնից աւել:

ԻՇԽԱՆ.—Ցաւել. որտեղն է ցաւել:

ԳԱՃԱՃ.—(Պինդ) Քա՛ռասնից-աւել:

ԻՇԽԱՆ.—Ա՛: Հասկացայ: Ապա ինչպէ՞ս բռնեցիք:

ԳԱՃԱՃ.—Քսան հինգ մարդով հազիւ կապո-

տեցինք: Բայց, տէր իմ, նրան ազատութիւն տւէր: Նա խոստանում է ձեզ հաւատարիմ ծառայ լինել: Նա ազնիւ խօսք է տւել ինձ: Գիտէք, քաջ և ուժեղ մարդիկ թէև մի քիչ յիմար են լինում, բայց ձեզ միշտ հարկաւոր կը դան:

ԻՇԽԱՆ.— Խելօք ես խօսում: Ընդունում եմ: (Տիգրանին) Բայց այդ ուր էիր պատրաստել:

ՏԻԳՐԱՆ.— Տէր, փախել եմ հօրս ձեռքից. նա ինձ չի սիրում:

ԻՇԽԱՆ.— Սուտ ես խօսում:

ՏԻԳՐԱՆ.— Աստուած վկայ:

ԳԱՃԱՃ.— Ոչ մի ծնող չէ կարող չըսիրել իր զաւակին:

ԻՇԽԱՆ.— (Գաճաճին) Ահա հէնց այդ բանը կարող ես ապացուցել նրան:

ԳԱՃԱՃ.— Եւ այն էլ ինչպէս. փորացաւ կընկնէք շատ ծիծաղից:

ԻՇԽԱՆ.— Աղից:

ԳԱՃԱՃ.— (Պինդ) Ծիծաղից:

ԻՇԽԱՆ.— Ա: Հասկացայ: Բայց թէ չըկարողացար, գլուխդ կտրել կըտամ: Դէ շուտ արա, ինչ անելու ես: Արձակիր աւագակին:

ԳԱՃԱՃ.— (Արձակում է): Դէ շուտ, գնա համբուրիւր իշխանի կրօնգը: (Կանչում է առաջին սպասաւորին, ինչոր փսփսում՝ ահանջին եւ ուղարկում աջ):

ՏԻԳՐԱՆ.— (Ընկնելով համբուրում է իշխանի ոտքը): Շնորհակալ եմ, մեր բարի իշխան:

ԳԱՃԱՃ.— (Մի երկրորդ սպասաւորի, ծածուկ): Իսկոյն, վազէվազ գնա գտիր դարբին Սահակին. իշխանի ձեռքը պայտոդն է, գիտէս: Ասա որդուդ գազանները պատուտել են, հիմա դիակը եկեղեցու բակում դրած՝ քեզ է սպասում, շուտով եկ, լացը լաց: Ինչ ես ապշած աչքերիս նայում, շուտ: (Սպասաւորը վազում է աջ կողմը: Եկեղեցուց դուրս են գալիս երաժիշտներ եւ սկսում նազել, յետոյ դուրս են գալիս հարսանիքաւորներ եւ պսակւողներ): Էյ, քիչ տղացրէք: Իշխանի ահանջը կըցաւեցնէք: Նա կամենում է խօսել: (Երաժիշտութիւնը լռում է):

ԻՇԽԱՆ.— Սիրելիներ: Երբ ես տեսնում եմ ձեր բախաւորութիւնը, չափազանց ուրախ եմ

լինում: Ես կամենում եմ այս հարսանիքին ձեզ հետ միասին զարճանալ: Բանը յանձն է առել սա (Յոյց է տալիս Գաճաճին):

Դէ, ցոյց տուր շնորհքդ:

ԳԱՃԱՃ.— Սպասաւորներ, գինի բերէք: Դէ հիմա տղացրէք: (Երաժիշտութիւն. պարեր: Սպասաւորները դղեակից գինի են բերում եւ քաժանում: Առաջի սպասաւորը բերում է մի սեղան՝ վրան սպիտակ շորով ծածկած մի քարծ):

ԻՇԽԱՆ.— (Գաճաճին) Եւ խօսել. երաժիշտութիւնը լռում է): Էյ, ասա մեզ, այդ ինչ բան է:

ԳԱՃԱՃ.— Մեռել է, իշխան:

ԻՇԽԱՆ.— Հեռացրու իսկոյն: Դու չէս տեսնում այստեղ հարսանիք է:

ԳԱՃԱՃ.— Տխրութիւնը ուրախութեան հետ երկրորեակներ են, մի մօրից ծնւած: Ինչ պէտք է անել: Թող այդ մեռելն էլ մեզ հետ մի քիչ զարճանայ: Խեղճ է. տուն չունի:

ԻՇԽԱՆ.— Դձուք ունի: Ինչի՞ դունչ ունի:

ԳԱՃԱՃ.— (Պինդ) Տուն չունի:

ԻՇԽԱՆ.— Ա: Հասկացայ: Բայց մեռելը ինչպէս կուրախանայ, երբ կենդանի չէ:

ԳԱՃԱՃ.— Կարող է, կարող է: Ես իսկոյն ցոյց կըտամ, որ կարող է:

ԻՇԽԱՆ.— Վկայ է Աստուած, որ այդ կատակը ինձ դուր չէ գալիս: Ո՞վ է այդ մեռելը:

ԳԱՃԱՃ.— Տիգրան էր ողորմած հոգու անունը, դարբին Սահակի որդին:

ՏԻԳՐԱՆ.— (Վախված լինելով): Ձերդ պայծառափայլութիւն... ես, ես այստեղ եմ... ես չեմ մեռ...

ԳԱՃԱՃ.— (Խփելով եւ խօսքը ուղղելով քարձին): Սուս, ձայնդ կտրիւր, մեռել: (Ամենքը ծիծաղում են): Իշխանը կամենում է ստուգել, իրօք հայրդ քեզ սիրո՞ւմ էր, թէ՞ դու ստախօս անախտան ես: (Լուսն Սահակի լացը, որ երկրորդ սպասաւորի օգնութեամբ եկաւ աջից):

Տե ս ի լ 4

ԻՇԽԱՆ, ԳԱՃԱՃ, ՏԻԳՐԱՆ, ՍԱՀԱԿ
և ՀԱՆԴԻՍԱԿՍՆՆԵՐ:

ՍԱՀԱԿ.—Ո՛ւր է իմ որդին... ո՛ւր է իմ
որդին:

ԳԱՃԱՃ.—Ո՛վ մարդ, դու իրաւունք չունես
սուգ անել այնտեղ, որտեղ մեր իշխանն է զւար-
ճանում:

ՍԱՀԱԿ.—Օ, ողորմած եղէք, իշխան: Թողէք
մի անմխիթար ծնող արտասուք թափի իրա սի-
րասուն գաւակի վրայ: Օ, իմ քաղցրիկ Տիգրանիկս:

ԳԱՃԱՃ.—Կեղծ են քո արտասուքը: Դու
երբէք նրան չես սիրել:

ՍԱՀԱԿ.—Սանձ դիր լեզւիդ, թշւառական.
ապա ո՛ւմ էի աւելի սիրում քան թէ նրան: Օ՛...
ԳԱՃԱՃ.—Դու նրան միշտ ծեծել ես:

ՍԱՀԱԿ.—Սիրելուց, պարոն:

ԳԱՃԱՃ.—Եւ անից էլ փախցրել:

ՍԱՀԱԿ.—Բարկացած ըսպէին «կորի» եմ
ասել: Օ՛, ժ:

ԳԱՃԱՃ.—«Օ՛, ժ»: (Չեղք տալով քարձին)

Այնքան ես ծեծել, որ փափկել է, փետուր է
դարձել:

ՍԱՀԱԿ.—(Նոյնպէս ձեռք տալով) Այո. ոս-
կոռ էլ չի մնացել մարմնի մէջ, բոլորովին փափ-
կել է: Ապա ո՛ւր է սրա գլուխը:

ԳԱՃԱՃ.—Քեզ պէս հօրը առանց գլխի տղան
էլ շատ է:

ՍԱՀԱԿ.—Իսկ ո՛ւր է սրա ձեռքերը:

ԳԱՃԱՃ.—Ոտքեր ունի՞ որ դու ձեռքերն
ես հարցնում:

ՍԱՀԱԿ.—Այո... ո՛ւր են սրա ոտքերը:

ԳԱՃԱՃ.—Դու կարծում ես միայն դարբին-
ներն են իմանում խաշի համը:

ՍԱՀԱԿ.—Որդիս վայ, որդիս վայ: Կոտոր-
ուէին ձեռքերս, որ քեզ չըծեծէին. չորանար լե-
զուս, որ քեզ չանիծէի. կուրանային աչքերս, որ
քեզ այդ օրին չըտեսնէի: Ես ի՛նչ պատասխան
պիտի տամ ջրատար մօրդ: Այ իմ քաղցրիկ ձա-
գուկս: Միթէ քո սրտիկդ չէ՛ր զգում, որ ամեն
խփելուս՝ լերդերս էին կտորւում ներսումս:

ԻՇԽԱՆ.—Եթէ դու այդպէս անգութ չըլինէիր,
նա էլ աւագակ չէր դառնալ:

ՍԱՀԱԿ.—Բայց նա որտեղի՞ աւագակն է:

Նա միայն ճնճողակի բուն կըբանդէր:

ԻՇԽԱՆ.—Անդէր:

ԳԱՃԱՃ.—(Պինդ) Կըբանդէր:

ԻՇԽԱՆ.—Ա: Հասկացայ:

ԳԱՃԱՃ.—Իշխան. արդեօք ձեր հրաշագործ
դեղից մի կաթիլ չըքսէ՞ք այս մեռելին, որ խեղճ
է, ոտքի կանգնի:

ԻՇԽԱՆ.—Չըգիտեմ. չեմ հասկանում: Արա՛
ինչ կուզես, միայն թէ սրբի՛ր հօր արտասուքը:

ԳԱՃԱՃ.—(Թաշկինակով կապում է Սահակի
աչքերը: Մի վայրկեան երաժշտութիւն: Մէջտեղ
է քերում Տիգրանին. քարծով սեղանը տանում, իսկ
սպիտակ շորով ծածկում Տիգրանի գլուխը: Նշան
է տալիս՝ երաժշտութիւնը լոռ է): Ո՛վ մեռել-
լսեցի՛ր խոստովանութիւնը:

ՏԻԳՐԱՆ.—Այո, լսեցի և զղջում եմ արածս:

ՍԱՀԱԿ.—Ա՛... արդարև այդ նրա ձայնն է:
Թողէք տեսնեմ իմ ձագուկին:

ԳԱՃԱՃ.—Սպասիր, դեռ ոտ ու ձեռքը պատ-
րաստ չէ: Լսեցէք, երեխաներ, թո՛ղ ամեն մէկը
ձեզանից իմանայ, որ ծնողը ինչ անի չանի իրա
գաւակին, միշտ սիրուց կանի, միշտ նրա լուր
ուզենալուց:

ՍԱՀԱԿ.—Ախ, բերանիդ մատաղ... այդպէս
է, Աստուած վկայ, այդպէս է:

ԳԱՃԱՃ.—Ուրեմն և որդիքը միշտ պէտք է
հնազանդ լինեն ծնողի կամքին, որովհետև նրանք
աւելի խելօք, աւելի փորձւած են:

ՏԻԳՐԱՆ.—Ես հնազանդ կըլինեմ:

ՍԱՀԱԿ.—Ախ, քո քաղցրիկ ձայնիդ մատաղ:
Թո՛ղ իմ ձեռքը չորանայ, թէ մէկ էլ վրադ բար-
ձրանայ: Պարոն իշխան. սիրոս ճաքեց... Թողէք
մէկ տեսնեմ նրան:

ԳԱՃԱՃ.—Դէ բաւական է: (Բանում է նրա
աչքը): Բարձրացրու վարագոյրը տես, գուցէ սա
իսկի քո որդին չէ:

ՍԱՀԱԿ.—(Բարձրացնում է): Նա է, նա է...
(Փաթաթում են): Իսկոյն այդ հրաշքի մասին
կըզնամ կըպատմեմ ամենքին:

ԻՇԽԱՆ.—Այժմ թող սկսւի գոտեմարտը. կան-
չիք Մուսնետիկին: (Գաճաճը գնում է աջ կողմը
դղեակի դռնով, որտեղից յետոյ գալիս է Մու-
նետիկը): Մուսնետիկ, հրաւիրիր ըմբիշներին:

ՄՈՒՆԵՏԻԿ.—(Բարձր) Հէյ, ասպարէզ բացեցէք,
լայն և արձակ, երկու ըմբիշ եզան պէս, մէջտեղ
պիտի գան համարձակ: (Իշխանը նստում է մէջ-
տեղ, իշխանուհին՝ կողքին, ժողովուրդը նրանց երկու
կողմով: Մունետիկը մի փողհար եւ մի թըմը-
կահար առնելով հետը, գնում է ձախ, որտեղից
քայլերդ նազելով քերում են ըմբիշին, որ փոխել է
շորերը կուշտի ընկելու համար, ձեռին մի դրօշակ):

Տ Ե Ս Ի Լ 5

ԻՇԽԱՆ, ՍԱՀԱԿ, ՏԻԳՐԱՆ, ՄՈՒՆԵՏԻԿ, ԸՄԲԻՇ
ԵՒ ՀԱՆԴԻՍԱԿԱՆՆԵՐ:

ԸՄԲԻՇ.—(Առիւծի քայլերով գալիս է, դրօ-
շակը տալիս իշխանին եւ նոյն քայլերով յետ
յետ գալիս ընկն առաջ):

ԻՇԽԱՆ.—Ապրես, ըմբիշ: Լսել էի քո մասին,
բայց չէի տեսել: Հսկայ ես, լեռան պէս, ինչպէս
վայել է քեզ: Ասա, քո կեանքում ինչքն ես ա-
րել, որ ներդաշնակէր Աստուծոյ քեզ աւած այդ
պարգևի հետ:

ԸՄԲԻՇ.—(Մեծակոկորդ) Կատաղած եզան
եղջիւրն եմ բռնել, վերջը ոլորել, մէջքը փշրե-
տել: Գինիով լիքը կարաս դարդակել, մի ամբողջ
ոչխար վրայից կերել: Առիւծի փորից սիրտն եմ
գուրս հանել: Հագարից աւել ըմբիշներ յաղթել:
Տասը գոյգ գոմէշի տեղ մենակ լծել, տասը օրա-
վար գետին եմ հերկել: Ծանր մուշտիով արկանք
կտորտել և կովի գանգի ուղեղը ցրել: Ահա թէ,
իշխան, ինչքն եմ արել: (Ծափահարութիւն):

ԻՇԽԱՆ.—Օհօ-հօ-հօ-հօ. թէ սրա կէսի կէսն
էլ ճիշտ լինի, էլի մեծ բան է: Մունետիկ. ո՞վ է
սրա արոյեանը:

ՄՈՒՆԵՏԻԿ.—Տորք Անգեղը, Վահագնից ուժեղ:

ԻՇԽԱՆ.—Թող շուտ գայ մէջտեղ: (Մունետիկը
նոյն ձևով քերում է դղեակից Գաճաճին, որ քար-
ձերով փքեցրել է իրան: Զագլած ծիծաղ, յետոյ
ոռութիւն):

Տ Ե Ս Ի Լ 6

ԻՇԽԱՆ, ՄՈՒՆԵՏԻԿ, ԸՄԲԻՇ, ԳԱՃԱՃ ԵՒ
ՀԱՆԴԻՍԱԿԱՆՆԵՐ:

ԳԱՃԱՃ.—Հո՛ւֆ, հո՛ւֆ... (Սրաւ նոյնը ինչ
եւ ըմբիշը): Չլինի թէ գետինը խորտակել է
ծանրութեանս տակ:

ԻՇԽԱՆ.—Վահ. Աստուած վկայ, սա մեր
Գաճաճն է: Այ տղայ, նայիր. չէ՞ս վախենում
նրանից:

ԳԱՃԱՃ.—Իմացէք ամենքդ, ես բաջ Գաճաճն
եմ. թէ ինչ է երկիւղը՝ բնաւ չըգիտեմ: Եւ թէ
հրամայէք, իմ ազնիւ իշխան, ես հում հում կու-
տեմ թէ ձեզ և թէ նրան (ծափահարութիւն):

ԻՇԽԱՆ.—Դէ որ այդպէս է, պատմիր՝ քո
կեանքում ինչքն ես արել, որ իմանանք ոյժիդ
չափը:

ԳԱՃԱՃ.—(Մեծ մեծ կոտորելով): Չորս
նապաստակի փախցրել եմ մենակ, առանց ըն-
կերի: Կուժիցը գաւաթի մէջ գինի եմ ածել առանց
ձագառի: Մի հարւածովս քառասունից աւել
ճանճ եմ կտորել. ոտքիս ծայրովը հսկայի նման
ճուտ եմ սպանել: Բլրի գագաթից մինչև նրա
տակը ձմերուկ գլորել. մեր հարևանի հաւաթառի
մէջ աբլոր եմ խեղդել: Այս բոլորից յետ քրտին-
քում կորած մածուկն եմ կերել և առանց վախի
տատիս ծնկանը խոր քուն եմ մտել: Ահա թէ,
իշխան, ինչքն եմ արել: Անշուշտ ամենքիդ մա-
ղերը վերվեր ցցւեցին ասեղի նման:

ԻՇԽԱՆ.—Իսկ մենք կրխմենք յաղթողի կե-
նացը և մեր ձեռքով կըտանք նրան թէ յաղթողի
զրօշակը և թէ մեր բնծաները: (Նշան է անում,
հանդարտ նազում են):

ԳԱՃԱՃ.—Ձեր աչքի առաջ ոտքի կանգնեցրի
խոկոյն մեռելին, ի՞նչ դժւար բան է ուրեմն իմ
ձեռին, թէ այդ սնապարծի մէջքը տամ գետնին:
Էյ, մօտեցիր: Լաւ նայիր, մեծ կտորդ ահանջդ
չըթողնեմ:

ԸՄԲԻՇ.—(Մօտենում է ձեռք տալիս եւ երբ
աբլորների նման դեռ փորձեր են անում՝ ինչ-
պէս յարձակեն իրար վրայ, ծածուկ հարց-

նում է) Ասած, թշուառական, հմայքը մօտդ է, որ այդպէս մեծ մեծ ես բրդում:

ԳԱՃԱՃ.—(Նոյն) Այդ դու իսկոյն կրտսնես, երբ լայն մէջքով գետինը կը շափես:

ԸՄԲԻՇ.—(Նոյն) Վայ կորայ: Խայտառակ-ւեցի: Վերջը բանը այնտեղ հասաւ, որ մի երե-խայի ձեռքի պէտք է յաղթւեմ:

ԳԱՃԱՃ.—Էյ. ես երկարաբանութիւն չեմ սիրում: Ուրեմն սկսենք, մէկ, երկու:

ԸՄԲԻՇ.—(Փախուստ տալով նրանից) Խնայիր ինձ, անասուած:

ԳԱՃԱՃ.—Ա... ուրեմն լսել ես թէ մէջքիս ինչ հմայքներ են կարած: (Յոյց է տալիս):

ԸՄԲԻՇ.—Լսել եմ... լսել եմ... (մէջքը նրա կողմն է անում)... վայ մէջքս:

ԻՇԽԱՆ.—Այդ ի՞նչ է, ըմբիշ... դու փա-խուստ ես տալիս:

ԸՄԲԻՇ.—Ըմ... Ես: Բնաւ ոչ: Ումնից պի-տի փախչէի: Բայց ես մարմնիս մէջ մի արատ ունեմ... այնպէս որ, երբեմն երբ բռնում է...

ԻՇԽԱՆ.—Ի՞նչ է քո ցաւի անունը... կարող ենք բժիշկ կանչել...

ԸՄԲԻՇ.—Ոչ, ոչ. նեղութիւն մի քաշէք... նա ինքն իրան կանցնի:

ԻՇԽԱՆ.—Գուցէ մըսում է խեղճը:

ԳԱՃԱՃ.—Անհոգ կացէք, իշխան. ես իսկոյն կըտաքացնեմ նրան, հէնց որ կը պառկեցնեմ և մըժելը կըսկսեմ:

ԸՄԲԻՇ.—Ախ, անպիտան... երևի նա ինձ ուզում է բողբոլին սատկեցնի:

ԳԱՃԱՃ.—Հրամայեցէք, իշխան: Ես կատաղել եմ և ինձ զսպել չեմ կարողանում. ո՞ր կողմն էք կամենում որ շարտեմ նրան. ձեր ոտքերի տակ թէ՛ գլխներովդ այն կողմը:

ԸՄԲԻՇ.—(Մոնետիկին ծածուկ) Դու ինձ խաբել ես: Հմայքը չեմ կարողացել գողանալ:

ՄՈՒՆԵՏԻԿ.—(Նոյնպէս)... Չըկարողացայ, ի՞նչ պէտք է անես:

ԸՄԲԻՇ.—(Մի կողմ) Կորայ, կորայ: (Գաճաճին) Խնայիր ինձ, անգութ, անպիտան. ես ողջ ստա-նալիքս քեզ կը նւիրեմ, միայն թէ յաղթւիր:

ԳԱՃԱՃ.—Միամիտ կաց, ոսկորներդ չեմ

ջարդի. բայց թէ կոներդ մեկնել ես դէպի ինձ, վիզդ կողորեմ. դէ խելը ունես շուտ փախիր, կեանքդ ազատիր:

ԻՇԽԱՆ.—Դէ շուտ. տեսնենք ո՞վ է արժա-նի ընծաս ստանալու, հակառակորդի դրօշին տի-րանալու:

ԸՄԲԻՇ.—(Սարսափելի գոռումով փախչում է ձախ, ծանապարհը քացելիս գլորելով հարսա-նիքատրններին): Ա, ա, ա... (Իրարանցում. երա-ժշտութիւնը լռում է):

ԻՇԽԱՆ.—Այդ ի՞նչ հրաշք էր, քեզ նման երեխայից նա ինչո՞ւ փախաւ:

ԳԱՃԱՃ.—Իմացէք ամենքդ. խելօքն է միշտ յաղթում մարմնական ոյժին, խորամանկութիւնը ստքի տակ զցում միամիտ քաջին: Նրան խաբե-ցի, թէ հմայք ունեմ իմ մէջքին կարած, և թէ կամենում ես նրան կուտեմ ինչպէս տապակած:

ԻՇԽԱՆ.—(Մեծաձայն ծիծաղ): Հա հա, հա, հա հա... Կեցցէս, խորամանկ Գաճաճ, որ մեզ ծիծաղացրիր և այս հարսանիքը այդպէս շէնցրիր: Ահա նրա դրօշը և մեր ընծաները, այս օրւանից կը լինես դու մեր աջ թևը: (Նրաժշտութիւն. պտտեցնում է նրան մէջտեղում. հրձանք. ծափա-հարուժիւն):

Լոյս են տեսել և գրավաճառների
մօտ ծախուում են

ՍԼ. ԱԲԷԼԵԱՆԻ

հետեւեալ ԹԱՏՐՈՆԱԿԱՆ գըր-
ւածքները.

«ՄԱՐԻՈՂ ՃՐԱԳՆԵՐ», փո-

փոխած, II տպ. . . 60 կ.

«ՆՇԱՆԻԱԾՆԵՐ» 3 ար. 60 կ.

«ԳԱՐՐԵՋՈՒԿ», Ֆէերիա փոք-

րերի համար . . . 10 կ.

«ԳԱՃԱՃ» դաւեղա 1 դործ. 10 կ.

ԳԻՆԸ 10 Կ.

« Ազգային գրադարան

NL0395529

1883 Երեսնամեակ Աղբիւրի 1912

Բացւած է 1912 թ. բաժանորդագրութիւնը

XX
ՏՆՐԻ

ԱՂԲԻՒՐ ԵՒ ՏԱՐԱԶ

XXIII
ՏՆՐԻ

Պ Ա Տ Կ Ե Ր Ա Ջ Ա Ր Դ Ն Ա Ն Դ Է Ս Ն Ե Ր Ի

Հրատարակուած են ճոխ, բազմաբովանդակ, մասնակցութեամբ մեր և եւրոպական յայտնի գրականագէտների, մանկավարժների և արեւստագէտների:
ՏԱՐԵԿԱՆ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐԸ ՍՏԱՆՈՒՄ ԵՆ.

- I. ԱՂԲԻՒՐ պատկերազարդ ամսագիրը «ՄԱՆԿԱԿԱՆ ԱՇԽԱՐՀ», յաւելածով:
- II. ՏԱՐԱԶ պատկերազարդ հանդէսը «ԹԱՏՐՈՆ և ԵՐԱԺՇՏՈՒԹԻՒՆ» յաւելածով:
- III. ԱՌՈՂՋԱՊԱՀ ամսաթիւրթը:
- IV. ԱՂԲԻՒՐԻ ԱԿՈՒՆՔ V և VI պրակներ.
- V. ՕՐԱՅՈՅՑ-ԱՂՄԱՆԱԽ 1913 թ.
- VI. ՄԱՆԿԱԿԱՆ ԹԱՏՐՈՆ:
- VII. ԿՈՆԴԱԿՒ ԸՆԹԵՐՅՈՒՄԸ ԳԻՒՂՈՒՄ, բազմադոյն հրաշագեղ պատկեր, պատրաստուած եւրոպայում:
- VIII. Հայոց ապագայ ՎԵՀԱՓԱՌ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ մեծագիր պատկերը:
- IX. MONA LISA (Ջիոկոնդա) Լուսի մուզէից գողացւած արեւելահոյակ հրատարակչ նկարի իսկական պատճէնը, հայկապարզ ամենափարթեամ դահլիճի:
- X. Մեծն Նապօլէօն I և հայոց Լևոն վերջին թագաւոր:
- XI. Նապօլէօն Բօնապարտի մանկութիւնը պատկերներով:
- XII. ԵՐԵՆԱՄԵԱՅ ԱՂԲԻՒՐԸ, souvenir.

Այս քոյրի տարեկան բաժանորդագինը
10 ռ., արտասահմ. 18 ռ. կամ 50 ֆր.

Դպրոցական աշակերտների համար

- Աղբիւր տարեկան 2 ռ. Առանց յաւելածների 1 ռ.
- ԱՂԲԻՒՐ և ԱՌՈՂՋԱՊԱՀ տարեկան 3 ռ.
- ԱՂԲԻՒՐ, ԱՌՈՂՋԱՊԱՀ և ՏԱՐԱԶ առանց յաւելածների, պրէմիաների և թատրոն Երաժշտութեան՝ տարեկան 4 ռ.
- Աղբիւր, Առողջապահ, Տարագ, բոլոր յաւելածներով և պրէմիաներով 5 ռ. (արտասահման 10 ռ.)
- Ապրօրիկ և մաս-մաս բաժանորդագրութիւնը (հարկաւորութիւնը)

Հասցէն՝ Тифлис, Редакция „АГБИОР“ կամ
Tiflis, (Caucase) Direction Agbür կամ Taraz

Խմբագր.-հրատարակիչ՝ ՏԻՖԼԻՍԻ

891.995
4-13